Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U101464

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходько Ілона Миронівна

2. Prykhodko Ilona M

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.01

Назва наукової спеціальності: Українська мова

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-04-2021

Спеціальність за освітою: Українська мова і література, англійська мова і зарубіжна література

Місце роботи здобувача: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125237

Місцезнаходження: вул. Гетьманська, буд. 20, м. Мелітополь, Мелітопольський р-н., Запорізька обл., 72312, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.053.05

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.41

Тема дисертації:

1. Соматичні найменування в історії лексичної системи української мови

2. Somatic names in the history of the lexical system of the Ukrainian language

Реферат/анотація:

1. Об’єкт дослідження – лексика на позначення частин тіла людини й тварини, зокрема найменування голови та її частин, шиї й тулуба, скелета й кісток, серцево-судинної та кровоносної системи, внутрішніх органів, м’язів, органів чуття людини і тварини, а також назви новоутворень, зафіксовані в пам’ятках різних стилів і жанрів та історичних словниках, що відображають лексику праслов’янського періоду, розвитку української мови, давньокиївської доби (XI–XIII ст.), середньоукраїнської мови (XIV–п.п. XVIII ст.), нової української мови (від кінця XVIII ст. – п.п. XX ст.); мета – здійснити докладний лексико-семантичний та словотвірний аналіз соматичних найменувань в історії української мови (до середини XX століття) у контексті еволюції осмислення людиною довколишнього світу та власного організму, схарактеризувати зміст поняття «соматизми», «соматичний» та окреслити межі власне соматичної лексики; уточнити принципи класифікації соматичних найменувань, описати семантику, етимологію та словотвірну структуру досліджуваної лексики,

виявити тенденції розвитку соматичних назв у лексичній системі української мови першої половини XX століття; методи – описовий, порівняльно-історичний, метод структурного (компонентного) аналізу; прийоми – прийом тематичних груп, класифікації й систематизації, хронологізації, зокрема правило першої фіксації; новизна – уперше в українському мовознавстві здійснено комплексне дослідження соматичних найменувань в історії української мови від праслов'янського періоду до першої половини XX століття, виявлено тематичні групи назв частин тіла людини і тварини на кожному етапі розвитку української мови, вивчено семантику досліджуваних номенів у хронологічному порядку, з'ясовано їх значеннєву та структурну організацію; результати поглиблюють знання з теоретичної лексикології, історії української лексики, у дисертації доповнено наукові здобутки українського мовознавства й поглиблено уявлення про лексико-семантичне поле «соматичні найменування», уточнено класифікацію найменувань частин тіла, уведено нові терміни для номінації окремих лексико-семантичних груп соматизмів (міонімічна та неоплазмонімічна лексика), простежено динаміку функціювання тематичних груп соматичних найменувань на кожному етапі розвитку української мови; систематизований та проаналізований фактичний матеріал може бути застосований при укладанні історико-етимологічних словників, а також використаний під час викладання курсів «Історія української мови», «Сучасна українська літературна мова» (розділ «Лексикологія»), «Порівняльно-історична граматика слов'янських мов», при розробці спецкурсів та спецсемінарів з історії української мови, історії української термінології для вищої школи, у подальшій науковій роботі; галузь – філологія.

2. The object of study is vocabulary to denote parts of the human and animal body, including the name of the head and its parts, neck and body, skeleton and bones, cardiovascular and circulatory system, internal organs, muscles, human and animal senses, and also the names of neoplasms recorded in monuments of different styles and genres and historical dictionaries that reflect the vocabulary of the Proto-Slavic period, the development of the Ukrainian language, the ancient Kiev period (XI-XIII centuries), the Middle Ukrainian language (XIV-XVIII centuries)), the new Ukrainian language (from the end of the XVIIIth century - the XXth century); goal is to carry out a detailed lexical-semantic and word-formation analysis of somatic names in the history of the Ukrainian language (until the middle of the XXth century) in the context of the evolution of human understanding of the world and one's own organism, to characterize the concept of "somatism" to clarify the principles of classification of somatic names, to describe the semantics, etymology and word-forming structure of the studied vocabulary, to identify trends in the development of somatic names in the lexical system of the Ukrainian language of the first half of the XXth century; methods - descriptive, comparative-historical, method of structural (component) analysis; techniques - reception of thematic groups, classification and systematization, chronology, in particular the rule of the first fixation; novelty - for the first time in Ukrainian linguistics a comprehensive study of somatic names in the history of the Ukrainian language from the Proto-Slavic period to the first half of the XXth century, thematic groups of names of human and animal body parts at each stage of Ukrainian language development, studied semantics of studied nouns in chronological order, their semantic and structural organization is clarified; the results deepen the knowledge of theoretical lexicology, history of Ukrainian vocabulary, the thesis supplements the scientific achievements of Ukrainian linguistics and deepens the idea of the lexical-semantic field "somatic names", clarifies the classification of names of body parts, introduces new terms for nomination and neoplasmonymic vocabulary, the dynamics of functioning of thematic groups of somatic names at each stage of development of the Ukrainian language is traced; systematized and analyzed factual material can be used in compiling historical and etymological dictionaries, as well as used in teaching courses "History of the Ukrainian language", "Modern Ukrainian literary language" (section "Lexicology"), "Comparative-historical grammar of Slavic languages ", In the development of special courses and special seminars on the history of the Ukrainian language, the history of Ukrainian terminology for higher education, in further research; field - philology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білоусенко Петро Іванович
2. Bilousenko Petro I

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жуйкова Маргарита Василівна
2. Zhuikova Marharyta V

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01, 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міняйло Роман Вікторович

2. Miniailo Roman V

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Голобородько Костянтин Юрійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Голобородько Костянтин Юрійович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Т.А.